Sygn. akt **OS 7/24**

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
z dnia (…) r.

w składzie:

Przewodniczący: **r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio**

Sędziowie: **r.pr. Renata Majerowska - sprawozdawca**
r.pr. Teresa Silmanowicz

Protokolant: Joanna Kowalska

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (…) r. sprawy ze skargi (…) na postępowanie radcy prawnego (…) na skutek odwołania z dnia (…) r. od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…) r., sygn. akt RD-(…) o częściowym umorzeniu dochodzenia

postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 37 z późn. zm.) oraz w zw. z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 499) utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…) r., sygn. akt RD-(…) o częściowym umorzenia dochodzenia.

Przewodniczący: Członkowie:

…… …… ……
r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio r.pr. Renata Majerowska r.pr. Teresa Silmanowicz

OS 7/24

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu jawnym w dniu (…) r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie rozpoznał sprawę ze skargi Pani (…)na postępowanie radcy prawnego (…)na skutek odwołania z dnia (…)r., wniesionego dnia (…)r. od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)r. sygn. akt RD-(…)o umorzeniu dochodzenia w części dotyczącej zarzucanego radcy prawnemu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na niewykonywaniu umowy agencyjnej z dnia (…)r. zawartej ze Skarżącą poprzez nieprzekazywanie przez radcę prawnego informacji o klientach i czynnościach podjętych w ich sprawach, niezrealizowanie obowiązku rozliczenia finansowego, a także wprowadzenia do umowy agencyjnej klauzuli konkurencyjnej – wobec braku znamion przewinienia dyscyplinarnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie ustalił, co następuje:

W dniu (…)r. do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęła skarga (…)na postępowanie radcy prawnego (…). W ocenie Skarżącej radca prawny podczas wykonywania czynności zawodowych nie wykonywała obowiązków wynikających z zawartej umowy agencyjnej czym dopuściła się szeregu deliktów dyscyplinarnych opisanych w treści skargi tj.

a) nie przekazywała Skarżącej informacji o czynnościach podjętych w ramach obsługi prawnej klientów pozyskanych za pośrednictwem Skarżącej, w tym o okolicznościach zawarcia umowy o obsługę prawną w sprawach roszczeń klientów związanych z kredytami walutowymi, obsługi prawnej w sprawach z powództwa banku, zainicjowania postępowania sądowego, prawomocnego zakończenia postępowania sądowego, zainicjowania postępowania zmierzającego do wykonania zapadłego orzeczenia, w tym ugody zatwierdzonej przez sąd/zawartej przed sądem, od których to okoliczności zależy określenie wysokości i terminu zapłaty należnego Skarżącej wynagrodzenia;

b) nie przekazywała Skarżącej oświadczeń o należnej jej prowizji za wykonanie zlecenia pozyskiwania klientów dochodzących należności od instytucji rynku finansowego udzielającego kredytów walutowych;

c) zalega z rozliczeniem wynagrodzenia dla Skarżącej pomimo licznych wezwań;

d) obniża wynagrodzenie za świadczoną pomoc prawną na rzecz klientów pozyskanych za pośrednictwem Skarżącej w celu rekompensaty klientom uszczerbków wynikających z licznymi uchybieniami i opóźnieniami w wykonywaniu obowiązków pomocy prawnej (opóźnianie się z podejmowaniem czynności procesowych, popełnianie błędów formalnych w pismach procesowych, skutkujących koniecznością rektyfikacji pism i wydłużaniem postępowania sądowego, opóźnianiu się ze składaniem analiz prawnych, podejmowanie czynności ostatniej fazy restytucji należności od instytucji finansowych (m.in. wszczęcie postępowania egzekucyjnego, złożenie wniosku o wykreślenie hipoteki z księgi wieczystej, nieodpowiadanie na zapytania klientów dotyczące statusu ich spraw) co skutkuje ujemnie na określenie wysokości wynagrodzenia prowizyjnego Skarżącej;

e) zaniża wynagrodzenie prowizyjne należne Skarżącej na skutek nieuwzględnienia w wyliczeniu wynagrodzenia prowizji liczonego od wynagrodzenia otrzymanego przez radcę prawnego w związku z zawarciem i wykonaniem umowy z klientami zidentyfikowanymi pośrednio przez Skarżącą tj. klientami którzy podjęli decyzję o zleceniu radcy prawnemu obsługi prawnej sprawy związanej z dochodzeniem należności z umów kredytu walutowego w następstwie rekomendacji przez innego klienta pozyskanego przez Skarżącą lub przez agenta współpracującego ze Skarżącą;

f) wprowadziła do postanowień umowy agencyjnej klauzulę zakazu działalności konkurencyjnej obwarowaną karą umowną, która eliminuje możliwość podjęcia przez Skarżącą działań na rzecz alternatywnego kontrahenta świadczącego pomoc prawną.

Na poparcie stawianych radcy prawnemu zarzutów Skarżąca szczegółowo opisała faktyczny przebieg współpracy z radcą prawnym i opis stawianych zarzutów, a także przedstawiła kopię umowy agencyjnej, zestawienie rozliczeń zawierające spis zakończonych, a nierozliczonych spraw wraz z kwotami należnymi, korespondencję mailową, ponadto zgłosiła wniosek dowody z zeznań świadków w celu wykazania praktyki współpracy z radcą prawnym, jakości pomocy prawnej świadczonej na rzecz klientów pozyskanych przez Skarżącą, nieotrzymywania wynagrodzenia prowizyjnego, zwlekania z udzielaniem odpowiedzi na zapytania w sprawach mających znaczenie dla określenia praw i obowiązków wynikających z umowy.

Rzecznik Dyscyplinarny OIRP w Lublinie postanowieniem z dnia (…)r. sygn. akt RD (…)wszczął dochodzenie o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 25 ust. 1, art 33 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W wyniku przeprowadzonej analizy materiału dowodowego i podjętych czynności dowodowych, postanowieniem z dnia (…)r. Rzecznik Dyscyplinarny przedstawił radcy prawnemu zarzuty o to, że w okresie od dnia (…)r. do (…)r. w Lublinie naruszyła obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej radcy prawnego w ten sposób, że przekazywała Skarżącej dokumenty i informacje o sprawach swoich klientów, umożliwiła Skarżącej dostęp do informacji i dokumentów w sprawach swoich klientów, zapisanych i utrwalonych na komputerowym nośniku danych zlokalizowanym w siedzibie kancelarii w Lublinie, a także umożliwiła Skarżącej nieograniczony dostęp do swojego konta na Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych, w wyniku czego Skarżąca mogła pozyskiwać wszystkie informacje objęte tajemnicą zawodową radcy prawnego tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 9, art. 15 ust. 1, art. 16 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, a także o to że w okresie od (…)r. do (…)r. nie zabezpieczyła przed niepowołanym ujawnieniem informacji i dokumentów objętych tajemnicą zawodową radcy prawnego dotyczących spraw swoich klientów, a znajdujących się w siedzibie jej kancelarii w Lublinie, nie przechowywała tych informacji i dokumentów w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób nieuprawnionych, a także przechowywała informacje objęte tajemnicą zawodową, utrwalone w formie elektronicznej bez odpowiedniej kontroli dostępu, zabezpieczającej przed uzyskaniem nieuprawnionym dostęp do nich, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 23 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Postanowieniem z dnia (…)r. sygn. akt RD (…)Rzecznik Dyscyplinarny wobec braku znamion przewinienia dyscyplinarnego postanowił umorzyć dochodzenie w części dotyczącej zarzucanego radcy prawnemu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na niewykonywaniu umowy agencyjnej z dnia (…)r. zawartej ze Skarżącą poprzez nieprzekazywanie Skarżącej informacji o klientach i czynnościach podjętych w ich sprawach, niezrealizowanie obowiązku rozliczenia finansowego ze Skarżącą na podstawie umowy, a także w zakresie zarzutu wprowadzenia do umowy klauzuli konkurencyjnej, prowadząc dalej dochodzenie w kierunku popełnienia przez radcę prawnego przewinienia dyscyplinarnego o którym mowa w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 9, art. 15 ust. 1, art. 16 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W uzasadnieniu postanowienia Rzecznik Dyscyplinarny wskazał, że radca prawny zawarła ze Skarżącą umowę agencyjną dnia (…)r. i

wykonanie tej umowy zgodnie z żądaniem Skarżącej w zakresie „informacyjnym o klientach i statusie spraw" byłoby niezgodne z zasadami etyki zawodowej radcy prawnego i stanowiłoby przewinienie dyscyplinarne, a spełnienie żądań Skarżącej mogłoby narazić radcę prawnego na odpowiedzialność dyscyplinarną czy nawet karną. W związku z tym Rzecznik Dyscyplinarny uznał że zarzuty stawiane przez Skarżącą radcy prawnemu, a dotyczące niewypełnienia przez nią obowiązków informacyjnych na podstawie umowy agencyjnej nie mogą być uznane za niezgodne z zasadami etyki zawodowej, przeciwnie zrealizowanie tych obowiązków naruszałoby ciążący na radcy prawnemu obowiązek dochowania tajemnicy zawodowej. W zakresie stawianego radcy prawnemu zarzutu dotyczącego nieprawidłowości w rozliczeniach finansowych wynagrodzenia należnego Skarżącej, Rzecznik Dyscyplinarny wskazał że rolą organów dyscyplinarnych nie jest ocena zasadności roszczeń cywilnoprawnych o charakterze finansowym wynikających z umowy zawartej pomiędzy radcą prawnym a innym podmiotem, w szczególności w sytuacji sporu pomiędzy stronami o obowiązek zapłaty. Z materiału dowodowego sprawy wynika, że kwestia rozliczeń finansowych pomiędzy Skarżącą a radcą prawnym jest przedmiotem sporu, dodatkowo Rzecznik Dyscyplinarny wskazał że zgodnie z zasadami zawodowymi radcy prawnego nie może on dzielić się wynagrodzeniem za świadczenie pomocy prawnej z osobą lub podmiotem, który nie uczestniczył w jej świadczeniu. Ponadto za nieuzasadniony Rzecznik Dyscyplinarny uznał zarzut wobec radcy prawnego dotyczących wprowadzenia do umowy agencyjnej klauzuli zakazu konkurencji, ograniczający Skarżącą w prowadzeniu działalności gospodarczej. Umowa agencyjna została zawarta przez Skarżącą w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej i podpisana w wyniku jej swobodnej i suwerennej decyzji co oznacza, że godziła się na taką treść umowy zgodnie z zasadą swobody kontraktowania. Co więcej, Skarżącej przysługuje prawo rozwiązania umowy na podstawie postanowień umowy. W końcowej części uzasadnienia Rzecznik Dyscyplinarny wskazał, że postępowanie przygotowawcze – dochodzenie dalej jest prowadzone w kierunku popełnieni przez radcę prawnego przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 9, art. 15ust. 1, art. 16 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Od powyższego postanowienia o częściowym umorzeniu dochodzenia z dnia (…)r. Skarżąca wniosła odwołanie z dnia (…)r., które wpłynęło do Okręgowej Izby Radców Prawnych dnia (…)r. W odwołaniu Skarżąca wniosła o uchylenie postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego i przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia. Zaskarżonemu postanowieniu Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania polegające na:

a) sprzeczności ustaleń Rzecznika Dyscyplinarnego z treścią materiału dowodowego mającego istotny wpływ na treść postanowienia poprzez brak wszechstronnego rozważenia całokształtu zebranego materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez ustalenie, że niewypełnienie przez radcę prawnego obowiązków informacyjnych względem Skarżącej na podstawie umowy zlecenia nie stanowi deliktu dyscyplinarnego, podczas gdy radca prawny będąc profesjonalnym podmiotem świadczącym porady prawne i będącym zawodem zaufania publicznego zobowiązała się w umowie o współpracy ze Skarżącą do wykonywania obowiązków informacyjnych wiedząc, że takich obowiązków zgodnie z obowiązującymi przepisami wykonywać nie może, a tym samym dopuściła się być może do wypełnienia znamion czynu zabronionego stypizowanego w art. 286 Kk, co wypełnia w ocenie Skarżącej też znamiona czynu wskazanego w art. 6 kodeksu etyki radców prawnych,

b) zaniechania poczynienia ustaleń własnych z dokumentów przedstawionych przez Skarżącą do akt sprawy zarówno dołączonych do skargi jak i przedstawionych w trakcie postępowania zmierzających do ustalenia faktu, że niewypełnienie przez radcę prawnego obowiązków informacyjnych względem Skarżącej nie stanowi deliktu dyscyplinarnego, podczas gdy radca prawny będąc profesjonalnym pełnomocnikiem świadczącym porady prawne i będącą zawodem zaufania publicznego zobowiązała się w umowie ze Skarżącą do wykonywania m.in. obowiązków informacyjnych wiedząc, że takich obowiązków zgodnie z obowiązującymi przepisami wykonywać nie może, co w ocenie Skarżącej być może wypełnia znamiona czynu wskazanego w art. 286 Kk, a z całą pewnością znamiona czynu wskazanego w art. 6 kodeksu etyki radców prawnych;

c) brak rozszerzenia kwalifikacji prawnej czynów co do których został zebrany materiał dowodowy, a ten czyn sprowadza się do tego że radca prawny będąc profesjonalnym podmiotem świadczącym porady prawne i będącym zawodem zaufania publicznego zobowiązała się w umowie o współpracy ze Skarżącą do wykonywania obowiązków informacyjnych wiedząc że takich obowiązków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wykonywać nie może, tym samym dopuściła się być może czyn zabroniony stypizowany w art. 286 Kk, a z całą pewnością wypełnia też znamiona czynu wskazanego w art. 6 kodeku etyki radców prawnych.

Rozpoznając sprawę Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie zważył co następuje:

Odwołanie Skarżącej od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia (…)r. sygn. akt RD (…)o częściowym umorzeniu dochodzenia nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że postępowanie dyscyplinarne prowadzone przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ma na celu ustalenie czy doszło do naruszenia przez radcę prawnego obowiązków nałożonych przez obowiązujące przepisy prawne, w szczególności postanowienia ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499) oraz zasady zawarte w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego stanowiącym załącznik do uchwały Nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, a także czy i na ile naruszenie to jest przez radcę prawnego zawinione i ewentualnie wymierzenie winnemu kary dyscyplinarnej.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny po dokonaniu analizy akt sprawy, doszedł do przekonania, że postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego o częściowym umorzeniu dochodzenia w zakresie trzech zarzucanych radcy prawnemu przewinień dyscyplinarnych na gruncie realizacji umowy agencyjnej zawartej pomiędzy radcą prawnym, a Skarżącą dnia (…) r., dotyczących nieprzekazywania przez radcę prawnego Skarżącej informacji o sprawach sądowych klientów pozyskanych przez Skarżącą na rzecz radcy prawnego, niezrealizowania obowiązku rozliczenia finansowego ze Skarżącą zgodnie z postanowieniami zawartej umowy agencyjnej, a także wprowadzenia do umowy klauzuli o zakazie konkurencji obwarowanej kara umowną, odpowiada prawa wobec braku znamion przewinienia dyscyplinarnego w takim działaniu radcy prawnego.

Na gruncie zarzutów sformułowanych w skardze wniesionej przez Skarżącą dnia (…) r. na postępowanie radcy prawnego i ustaleniach poczynionych w ramach prowadzonego przez Rzecznika Dyscyplinarnego dochodzenia, w obszarze trzech zarzucanych radcy prawnemu przez Skarżącą czynów występuje brak znamion przewinień dyscyplinarnych i co należy wyraźnie podkreślić jedynie w tym obszarze dochodzenie zostało umorzone. Natomiast w kontekście pozostałych czynów wynikających ze skargi i prawdopodobieństwa popełnienia przewinień dyscyplinarnych ustalonych w toku dochodzenia zgodnie z postanowieniem o przedstawieniu radcy prawnemu zarzutów z dnia (…) r. tj. o naruszenie obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej i niezabezpieczenia przed niepowołanym ujawnieniem informacji i dokumentów objętych tajemnicą zawodową - postępowanie przez Rzecznika Dyscyplinarnego jest nadal prowadzone, co zostało wyraźnie zaznaczone w końcowej części uzasadnienia postanowienia o częściowym umorzeniu dochodzenia.

Analizując stan faktyczny sprawy, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP Lublin ustalił, że radca prawny jako zleceniodawca i Skarżąca jako agent (zleceniobiorca) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przedsiębiorcy zawarli umowę agencyjną dnia (…) r., której przedmiotem jest stałe pośredniczenie agenta przy zawieraniu umów przez zleceniodawcę z klientami banków udzielających kredytów walutowych w zakresie odzyskiwania należnych roszczeń klienta. Agent zobowiązał się do nieprowadzenia osobiście lub przez swoich podwykonawców pośrednictwa handlowego na rzecz podmiotów konkurencyjnych wobec zleceniodawcy, za które uważa się każde przedsiębiorstwo lub działalność w kraju i za granicą, niezależnie od formy prawnej, która wchodzi nawet pośrednio w zakres profilu działalności zleceniodawcy. W razie naruszenia przez zleceniobiorcę postanowień niniejszej umowy dotyczących zakazu konkurencji zobowiązany będzie do zapłaty na rzecz zleceniodawcy kary umownej w wysokości (…)zł za każde naruszenie. Radca prawny w par. 2 umowy upoważnił agenta do zawierania w jego imieniu umów i odbierania oświadczeń woli od osób trzecich wywołujących skutki dla radcy prawnego oraz do wykonywania innych czynności niezbędnych do realizacji zadań określonych w par. 1 umowy. Zgodnie z par. 4 ust. 3 umowy radca prawny zobowiązany jest a) do przekazywania agentowi dokumentów oraz informacji potrzebnych do prawidłowego wykonania umowy, b) zawiadamiać agenta o przyjęciu lub odrzuceniu propozycji zawarcia umowy oraz o niewykonaniu umowy, przy której agent pośredniczył lub zawarł w imieniu zleceniodawcy, c) składać agentowi oświadczenie o należnej prowizji za wykonanie zlecenia, do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym agent nabył do niej prawo. Umowa została zawarta na czas nieokreślony, przy czym strony mają prawo do wypowiedzenia umowy za trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, ponadto strony mają prawo do rozwiązania umowy bez wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli jedna ze stron nie wykona swoich obowiązków w całości lub w znacznej części. W załączniku nr 1 do umowy strony ustaliły wynagrodzenie przysługującego agentowi za pozyskanie klienta na rzecz zleceniodawcy. Za pośrednictwo handlowe agentowi przysługuje wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 40% od kwoty netto wynagrodzenia otrzymanego przez zleceniodawcę od klienta zidentyfikowanego przez agenta, jeżeli przekazany przez agenta pośrednik zawarł umowę z kancelarią na prowizję w wysokości 40% kwoty netto wynagrodzenia kancelarii, to agentowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% wynagrodzenia kancelarii za każdego klienta przekazanego przez pośrednika. Ponadto agentowi przysługiwała zaliczka. Załącznik nie ma określonej daty wejścia w życie. Do akt sprawy Skarżąca przedłożyła jeszcze jeden Załącznik nr 1 do umowy,

w którym strony uzgodniły odmienne zasady wynagrodzenia przysługującego agentowi. Za pośrednictwo handlowe agentowi przysługuje wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 60% od kwoty netto wynagrodzenia otrzymanego przez zleceniodawcę od klienta zidentyfikowanego przez agenta, jeżeli przekazany przez agenta pośrednik zawarł umowę z kancelarią na prowizję w wysokości 60% kwoty netto wynagrodzenia kancelarii, to agentowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% wynagrodzenia kancelarii za każdego klienta przekazanego przez pośrednika. Ponadto agentowi przysługiwała zaliczka. Załącznik nie ma określonej daty wejścia w życie. Wg zeznań złożonych przez Skarżącą, jeżeli klient decydował się żeby radca prawny prowadziła jego sprawę to podpisywał z nią umowę, zazwyczaj Skarżąca dysponowała przygotowaną wcześniej umową już podpisaną przez radcę prawnego. Wzór umowy był przygotowany przez radcę prawnego. Wszystkie umowy z klientem były zawierane bezpośrednio przez radcę prawnego. Pełnomocnictwo dla radcy prawnego klient podpisywał razem z umową. Radca prawny winna wysyłać Skarżącej informację po prawomocnym zakończeniu sprawy z danym klientem, zasądzonej kwocie na rzecz klienta, powinna informować o czynnościach, które ma jeszcze do wykonania np. wezwanie do banku, wykreślenie hipoteki, rozliczenie z bankiem, informację o wystawieniu faktury tj. pełną informację co się dzieje w sprawie. Skarżąca nie jest prawnikiem i nigdy nie ukrywała tego przed klientami. Z kolei wg wyjaśnień radcy prawnego, od momentu zmiany Kodeksu Etyki Radcy Prawnego faktycznie nie współpracuje już ze Skarżącą i próbuje się z nią porozumieć co do rozwiązania umowy i sposobu rozliczenia. Problemem jest to, że w wielu sprawach klienci nie płacą po tym jak zapadnie prawomocny wyrok, tylko czekają np. na wynik rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej, wykreślenie hipoteki. To wszystko opóźnia zapłatę
i rozliczenie wobec Skarżącej. Nie wszystkie banki mają procedury wewnętrzne, które by regulowały te rozliczenia po wyroku.

Wobec pierwszego z zarzutów dotyczących nieprzekazywania przez radcę prawnego Skarżącej informacji o statusie sprawy z klientem, należy wskazać że obowiązek taki nie wynika wprost z treści zawartej umowy. Zgodnie z par. 4 ust. 3 radca prawny zobowiązany jest a) do przekazywania agentowi dokumentów oraz informacji potrzebnych do prawidłowego wykonania umowy, b) zawiadamiać agenta o przyjęciu lub odrzuceniu propozycji zawarcia umowy oraz o niewykonaniu umowy, przy której agent pośredniczył lub zawarł w imieniu zleceniodawcy, c) składać agentowi oświadczenie o należnej prowizji za wykonanie zlecenia, do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym agent nabył do niej prawo. Należy zważyć, iż w świetle art. 15 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego *1.*

Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa). 2. Tajemnica zawodowa obejmuje również wszelkie tworzone przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencję radcy prawnego z klientem i osobami uczestniczącymi w prowadzeniu sprawy - powstałe dla celów związanych ze świadczeniem pomocy prawnej. 3. Tajemnicą zawodową objęte są także informacje ujawnione radcy prawnemu przed podjęciem przez niego czynności zawodowych, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że ujawnienie nastąpiło dla potrzeb świadczenia pomocy prawnej i uzasadnione było oczekiwaniem, że radca prawny będzie ją świadczył, art. 16 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - dochowanie tajemnicy zawodowej obejmuje nie tylko zakaz ujawniania informacji i dokumentów, o których mowa w art. 15, ale również zakaz skorzystania z nich w interesie własnym lub innej osoby, chyba że przepisy prawa lub Kodeksu stanowią inaczej.

Mając powyższe na uwadze, zarzut Skarżącej niewłaściwego wykonywania umowy agencyjnej poprzez nieprzekazywanie jej przez radcę prawnego informacji o statusie sprawy z klientem m.in. informację po prawomocnym zakończeniu sprawy z danym klientem, zasądzonej kwocie na rzecz klienta, informację o czynnościach, które ma jeszcze do wykonania np. wezwanie do banku, wykreślenie hipoteki, rozliczenie z bankiem, informację o wystawieniu faktury tj. pełną informację co się dzieje w sprawie, nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego, wręcz przeciwnie zrealizowanie obowiązku informacyjnego zgodnie z oczekiwaniem Skarżącej naraziłby radcę prawnego na odpowiedzialność dyscyplinarną. A w związku z prawdopodobieństwem uprzedniego przekazywania Skarżącej informacji o sprawie sądowej, co mogło stanowić naruszenie tajemnicy zawodowej, dochodzenie w dalszym ciągu jest prowadzone przez Rzecznika Dyscyplinarnego.

Wobec kolejnego zarzutu braku rozliczenia finansowego przez radcę prawnego zgodnie z postanowieniami umowy agencyjnej oraz zaniżaniu należnego agentowi wynagrodzenia, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela ustalenia Rzecznika Dyscyplinarnego i przyjmuje jako własne tj. nie jest rolą organów dyscyplinarnych samorządu radców prawnych ocena zasadności roszczeń cywilnoprawnych o charakterze finansowym wynikających z umów zawartych pomiędzy radcami prawnymi i podmiotami trzecimi, w szczególności w sytuacji sporu pomiędzy stronami o obowiązek zapłaty czy jego wysokość. Ewentualnej ocenie mogłaby podlegać notoryczne uchylanie się radcy prawnego od wykonania prawomocnego orzeczenia sądu, z którego wynikałby obowiązek zapłaty. W

stanie faktycznym sprawy Skarżąca nie dysponuje orzeczeniem sądu powszechnego z którego wynika dla radcy prawnego obowiązek zapłaty oznaczonej kwoty, a kwestia wysokości rozliczeń jest przedmiotem sporu pomiędzy stronami, w konsekwencji Skarżąca nie wystawiła faktur z tytułu wynagrodzenia prowizyjnego. Wykonanie obowiązku zapłaty wynagrodzenia za działania agenta jest zagadnieniem o charakterze cywilnoprawnym i jeżeli strony nie porozumieją się w tej kwestii, winno być ono rozstrzygnięte na drodze postępowania cywilnego przed sądem powszechnym, a nie w postępowaniu dyscyplinarnym. Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 36 ust. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - *Radca prawny nie może dzielić się wynagrodzeniem za świadczenie pomocy prawnej z osobą lub podmiotem, które nie uczestniczyły w jej świadczeniu. Zakaz ten nie dotyczy wynagrodzenia dzielonego w ramach wspólnego wykonywania zawodu, w tym podziału zysku w kancelarii, lub wspólnego świadczenia pomocy prawnej z innym radcą prawnym lub osobą, z którą radca prawny może na podstawie przepisów prawa wspólnie wykonywać zawód*. Zasad ta została wprowadzona na podstawie uchwały nr 1/2022 Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 8 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Radców Prawnych, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2023 r. Za komentarzem aut. red. dr Tomasz Scheffler z 2023 r. „*Wprowadzona zasada ma znaczenie dwojakie. Po pierwsze, jako regułę ustanawia zakaz dzielenia się wynagrodzeniem za świadczoną pomoc prawną, które nie uczestniczyły w jej świadczeniu. Przez dzielenie się wynagrodzeniem należy rozumieć zakaz korzystania z usług pośredników w pozyskiwaniu zleceń, rozliczanych kwotowo lub prowizyjnie od pozyskanego klienta i zapłaconego wynagrodzenia. Nie oznacza to jednak zakazu ponoszenia wydatków o charakterze promocyjnym, związanym z informowaniem o wykonywaniu zawodu, ani też wynagradzania własnych pracowników lub współpracowników stanowiących personel kancelarii, które uczestniczyły w pozyskiwaniu klientów. Normodawca wychodzi z założenia, że koszt pomocy prawnej nie powinien być zawyżany przez koszty pośredników (co byłoby nieuchronne przy wykorzystywaniu ich dla pozyskiwania klientów). Istotniejsze jest jednak, że Kodeks Etyki Radców Prawnych kładzie silny nacisk na bezpośrednie pozyskiwanie klientów przez radcę prawnego lub kancelarię w celu m.in. ochrony tajemnicy zawodowej (ujawnianej w toku rozmów zmierzających do pozyskania klienta). Ryzyko ujawnienia takiej tajemnicy istnieje także na etapie rozliczeń wynagrodzenia rozliczanego w związku z wykonaniem określonych działań. Po drugie, przepis ten dopuszcza jako wyjątek, dzielenie się wynagrodzeniem z osobami, z którymi radca prawny wspólnie wykonuje zawód w kancelarii*”.

Wobec ostatniego z zarzutów tj. wprowadzenia klauzuli zakazu konkurencji obwarowanej kara umowną, który ogranicza Skarżącą w prowadzeniu działalności

gospodarczej z innymi podmiotami świadczącymi pomoc prawną, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznaje go za niezasadny. Klauzula zakazu konkurencji została wprowadzona do umowy agencyjnej zgodnie z wolą stron. Skarżąca jako przedsiębiorca wyraziła zgodę na wprowadzenie tej klauzuli do umowy w wyniku swojej swobodnej i suwerennej decyzji. Powyższe jest zgodnie z zasadą swobody umów i układania stosunków prawnych według własnego uznania byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Jeżeli Skarżąca dochodzi do wniosku, iż wprowadzony zakaz konkurencji jest dla niej krzywdzący i znacząco ogranicza prowadzenie przez nią działalności może skorzystać z prawa do rozwiązania umowy za wypowiedzeniem.

Podsumowując, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny po dokonaniu analizy akt sprawy, doszedł do przekonania, że postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego o częściowym umorzeniu dochodzenia w zakresie trzech zarzutów tj. nieprzekazywania przez radcę prawnego Skarżącej informacji o sprawach sądowych klientów pozyskanych przez Skarżącą na rzecz radcy prawnego, niezrealizowania obowiązku rozliczenia finansowego ze Skarżącą zgodnie z postanowieniami zawartej umowy agencyjnej, a także wprowadzenia do umowy klauzuli o zakazie konkurencji obwarowanej kara umowną, jest zasadne i odpowiada prawu, a w postępowaniu radcy prawnego w tym obszarze nie można dopatrzeć się znamion deliktów dyscyplinarnych. Wykonanie obowiązku informacyjnego o stanie sprawy sądowej klienta wg oczekiwań Skarżącej nie wynika wprost z zwartej umowy agencyjnej, a ewentualne udzielanie takich informacji narażałoby radcę prawnego na naruszenie tajemnicy zawodowej. I właśnie w tym obszarze w związku z prawdopodobieństwem uprzedniego udzielania informacji o sprawach sądowych dochodzenie jest nadal prowadzone przez Rzecznika Dyscyplinarnego. Kwestia braku rozliczeń finansowych ma charakter sporny między stronami i winna być rozstrzygnięta w postępowaniu sądowym, dodatkowo dzielenie się z agentem wynagrodzeniem przez radcę prawnego uzyskanego od klienta za prowadzenie postępowania sądowego, w okolicznościach sprawy mogłoby naruszać art. 36 ust. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Również ostatni z zarzutów dotyczący wprowadzenia do umowy agencyjnej klauzuli zakazu konkurencji jest niezasadny, gdyż został wprowadzony do umowy za zgodą stron będących przedsiębiorcami w ramach swobody zawierania umów i układania stosunku prawnego.

W myśl treści art. 74 (1) pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499) w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Z kolei

art. 437 § 1 Kpk stanowi natomiast, że po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części.

Mając na uwadze podniesione okoliczności, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie orzekł jak w sentencji postanowienia.

Pouczenie

Zgodnie z art. 426 § 1 Kpk w związku z art. 74 (1) ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499) niniejsze postanowienie jest ostateczne i nie służy od niego prawo wniesienia odwołania do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

Przewodniczący: Członkowie:

…… …… ……

r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio r.pr. Renata Majerowska r.pr. Teresa Silmanowicz